

Financieel verslag

2022

**STICHTING LANDSCHAP ERFGOED UTRECHT
te De Bilt**

Stichting Landschap Erfgoed Utrecht te De Bilt

Inhoudsopgave

BESTUURSVERSLAG

	pagina
1. Algemeen	4
2. Bestuursverslag	5

JAARREKENING

1. Balans per 31-12-2022	12
2.A. Staat van baten en lasten over 2022 categorale weergave	14
2.B. Staat van baten en lasten over 2022 functionele weergave	15
3. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	17
4. Toelichting op de balans per 31-12-2022	18
5. Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022	24
6. Toelichting lastenverdeling	28
7. Wet normering topinkomens 2022	29

BIJLAGEN

1. Specificatie fonds projecten, fonds projectsubsidies Provincie Utrecht en fonds Nationale Postcodeloterij	32
2. Specificatie bestemde reserves	33
3. Specificatie besteding bijdrage Nationale Postcodeloterij	34
4. Specificatie activiteiten basissubsidie 2022	35

CONTROLEVERKLARING

36

BESTUURSVERSLAG

Stichting Landschap Erfgoed Utrecht te De Bilt

---

1. Algemeen

Doelstelling

De stichting heeft tot doel (conform de geactualiseerde statuten van 7 maart 2022):

'Het behouden, beheren en ontwikkelen van cultureel erfgoed, landschap en natuur in de Provincie Utrecht, alsmede de presentatie hiervan aan het publiek, een en ander in de ruimste zin van het woord'.

Structuur

Directeur/ bestuurder van de stichting is dhr. I.G.J. Brautigam.

Sinds 1 juli 2016 is de heer Brautigam tevens directeur-bestuurder van de Stichting Landschapsbeheerploegen Utrecht. Naast zijn functie als statutair directeur bekleedde dhr. Brautigam de volgende bestuursfunctie:

Lid bestuur stichting Streekfonds Utrechtse Heuvelrug (onbezoldigd)

De Stichting wordt aangestuurd door een directie en een Raad van Toezicht.

De raad van toezicht was per ultimo kalenderjaar als volgt samengesteld:

- Mevr. M. Maasdam	voorzitter	per 23-11-2022
- Mevr. M.H.A. van den Ham	lid	
- Mevr. B.A.M. Fijen	lid	
- Mevr. D.E. Fröling	lid	
- Mevr. M.A. Pel	lid	
- Dhr. J.A. van Dijk	lid	

Het lidmaatschap van de RvT is een vrijwilligersfunctie. De leden worden benoemd door de RvT voor een periode van 4 jaar met de mogelijkheid om voor één termijn herbenoemd te worden. De leden van de RvT ontvangen een jaarlijkse vrijwilligersvergoeding van maximaal € 250,-.

Subsidie Provincie Utrecht 2021 t/m 2024

De Provincie Utrecht heeft voor de jaren 2021 t/m 2024 de volgende subsidie verleend:

Exploitatiesubsidie op grond van de Algemene Subsidieverordening Provincie Utrecht beschikkingnummer 821D81A2 dd. 26 januari 2021 voor 4 jaren totaal	6.045.636
waarvan:	
- voor Landschap	1.471.304
- voor Erfgoed	4.574.332
In 2021 is verder een eenmalig aanvullend exploitatiesubsidie ontvangen voor ondersteuning aan de heropening van de Cultuur en Erfgoedsector na coronatijd beschikkingnummer 8227F399 dd. 20 juli 2021	62.500
	<hr/> 6.108.136
Aanpassing subsidie 2022 tm 2024 in verband met indexering, beschikkingnummer 82594BBC d.d. 15 december 2022	
- Landschap	50.187
- Erfgoed	156.030
- Aanvullend Arbo	77.250
	<hr/> 6.391.603
Stand per 1 januari 2022	147.593
In 2022 is geboekt	1.580.147
In 2022 ontvangen voorschotten exploitatiesubsidie	(1.320.105)
Te vorderen per 31 december 2022	<hr/> 407.635

In 2022 zijn voor diverse projecten subsidies ontvangen van de Provincie Utrecht, Gemeenten, Waterschappen, de Nationale Postcode Loterij en overige Fondsen. Een deel hiervan moet nog in volgende jaren worden verantwoord en afgerekend.

2. Bestuursverslag

Urgentie

De werkvelden en doelstellingen van Landschap Erfgoed Utrecht kwamen in 2022 flink onder druk te staan vanwege allerhande maatschappelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen en trends die we al in ons beleidsplan 2020-2024 gesignaleerd hadden, maar die zich met meer impact manifesteerden dan menigeen had kunnen voorzien. De schade aan de natuur en het landschap bleek fors groter dan voor mogelijk kon worden gehouden. Stikstof pleegde een grote aanslag op de kwaliteit van onze leefomgeving en ook de kwaliteit van het (oppervlakte) water bleek zwaar onder niveau. Dit zijn wel de twee meest zorgwekkende ontwikkelingen als het gaat om Natuur en Landschap.

Aan de erfgoedzijde werd vooral duidelijk hoezeer de sector achter loopt als het gaat om digitalisering. Er valt veel te winnen door het digitaliseren van collecties, historische archieven, tentoonstellingen, etc. Er is werk aan de winkel voor de sector. Ook in het licht van het veranderende klimaat. Archeologische vindplaatsen en resten in de bodem hebben het zwaar te verduren vanwege droogte en ook de hevige regenval. Het verdrag van FARO biedt gelukkig toekomstperspectief. Een mooie tegenhanger van de bedreigingen waarmee het Erfgoed te maken heeft.

Bovenstaande maakte duidelijk dat we als organisatie een steviger geluid moesten laten horen in onze werkvelden. We zijn dan ook meer dan vroeger onze professionele mening gaan laten horen om de noodzaak van ons werk te adstrueren naast het gegeven dat het ook gewoon leuk is om voor natuur en landschap en erfgoed aan de slag te gaan, als vrijwilliger bijvoorbeeld. De aanslag op de biodiversiteit vergt een stevig appél naar de politiek om meer dan ooit ons werk te faciliteren.

Hierna volgt een beperkte selectie van de meest in het oog springende en relevante projecten.

Natuur & Landschap

Verdrogingsproject

Samen met de Universiteit van Utrecht en de Landschapsbeheerploegen zijn we in mei 2022 van start gegaan met het zogenoemde verdrogingsproject. Doel van het project is om de relatie tussen biodiversiteit, droogte en productie in kaart te brengen in het licht van het veranderende klimaat..

Voor dit onderzoek heeft Landschap Erfgoed Utrecht een agrariër bereid gevonden om een graslandperceel vrij te maken voor een periode van 3 jaar voor dit grootschalige in-situ experiment. Dit perceel is onderverdeeld in 48 verschillende proefvlakken. Deze werden ingezaaid met een grasmengsel met en zonder kruiden. Elk proefveldje krijgt zijn eigen behandeling. Deze behandelingen werden onderverdeeld naar biodiversiteitsniveau en functionele diversiteit, waarbij met de laatste wordt bedoeld op een variatie aan plantgroepen zoals grassen of kruiden. Deze zijn gebaseerd op grasmengsels die reeds beschikbaar zijn voor landbouwers om een gemakkelijke overgang mogelijk te maken wanneer ze worden toegepast nadat het experiment is voltooid.

Op de website www.biodiversiteit.nl is het project te volgen met o.a. meetresultaten, foto's, filmpje en verhalen.

Meet je Landschap (landelijk)/Meet je Linielandschap

In Utrecht zijn we al ver gevorderd om alle kleine landschapselementen in kaart te brengen. 80% is inmiddels geïnventariseerd, dat is veruit het hoogste percentage van alle landschapbeheerorganisaties. Dit doen we met groep van 100 vrijwilligers. In het Dashboard Kleine

Stichting Landschap Erfgoed Utrecht te De Bilt

Landschapselementen op website van Landschap Erfgoed Utrecht staan alle inventarisatiegegevens vermeld. In 2022 zijn we begonnen om van Meet je Landschap een landelijk project te maken. Landschap Erfgoed Utrecht is nu de landelijke projectleider. Alle provincies hebben toegezegd om deel te nemen aan Meet je Landschap.

Start Natuurvisie

In navolging van de provincie Friesland en Flevoland is LEU i.s.m. Utrechts Landschap en NMU, na de zomer, begonnen met het ontwikkelen en opstellen van een natuurvisie. Deze Natuurvisie geeft het beeld hoe volgens deze groene organisaties de natuur er in 2050 uit moet zien. Daarbij gaan we uit van systeembenadering waarbij kwaliteit en kwantiteit van water en een gezonde bodem de basis zijn. De visie toont zeven gebieden met elk hun eigen specifieke natuur-eisen om een gezonde en robuuste leefomgeving te realiseren, met inachtneming van de noodzaak tot het herstellen van soorten flora en fauna.

In het voorjaar van 2023 zal de natuurvisie worden aangeboden aan de beleidsbepalers in de provincie Utrecht.

Bermennetwerk

In juni 2022 zijn we van start gegaan met belangrijk project "het Bermennetwerk". Met vrijwilligersgroepen en medewerkers van gemeenten in het Kromme Rijngebied en Lopikerwaard hebben we verschillende locaties in kaart gebracht m.b.t. beheer van bermen en hooilandjes. Van alle gebieden zijn profielen gemaakt met adviezen over hooilandbeheer ter verbetering van de biodiversiteit.

Doel is om over een aantal jaren een rijk biodivers bermennetwerk voor alle gemeenten in de provincie Utrecht te organiseren.

Erfgoed

Scars of War

In 2022 hebben erfgoedvrijwilligers van het project Scars of War de Utrechtse Heuvelrug en 't Gooi afgezocht naar resten uit de Tweede Wereldoorlog en andere conflicten. Honderden deelnemers onderzochten via een online platform LiDAR hoogtekarten en ontdekten duizenden plekken met resten van vliegtuigbominslagen, munitiedepots en loopgraven. Door de enthousiaste deelname van het publiek werd hoge kwaliteit data verzameld, terwijl door deze burgerparticipatie een groot publiek beter bekend en betrokken werd bij dit unieke en belangrijke archeologische erfgoed. In totaal zijn 251 unieke loopgraven of loopgraafcomplexen, 3916 unieke locaties met (vliegtuig)bomkraters en 677 munitiedepots aangetroffen. De ontdekkingen in het Scars of War project hebben veel nieuwe inzichten over deze periode en over specifieke gebeurtenissen en verhalen opgeleverd. Bovendien is het door dit onderzoek nu mogelijk om dit unieke erfgoed beter te beschermen.

Het Scars of War project is een samenwerking tussen Landschap Erfgoed Utrecht, Universiteit Leiden en Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord Holland.

Erfgoeddag

In 2022 vond de provinciale Erfgoeddag plaats in Rhenen. De deelnemers waardeerden deze dag met een ruime 8. De deelnemers genoten van lezingen door Hans Goedkoop, Maïke Woldring en Jack Santos. In de middag verdeelden de gasten zich over een gevarieerd programma.

De Erfgoeddag stond in het teken van het thema 'Het verhaal van Utrecht maken we samen'. Gedeputeerde van de provincie Utrecht Rob van Muilekom, introduceerde de LEU Erfgoedprijs van de provincie Utrecht. Erfgoedinstellingen die met hun verhalen een of meerdere nieuwe doelgroepen wisten aan te spreken, maakten kans op een geldbedrag van 1.500,- euro. De prijs was bedoeld ter stimulering van de inclusiviteit voor het erfgoed.

Stichting Landschap Erfgoed Utrecht te De Bilt

Meldpunt Archeologie

Vanuit het Meldpunt Archeologie stimuleerden we het gebruik van de landelijke database voor particuliere archeologische vondsten PAN. In 2022 zijn bijna 5.800 vondsten uit de provincie Utrecht ingevoerd! Dit is meer dan een verdubbeling van wat er voor 2021 in stond. Ten opzichte van de rest van Nederland, stond Utrecht in juni (2022) nog op de 7e plaats met hoeveelheid vondsten, aan het einde van 2022 was dit de 5e plaats. Dit is te danken aan de inzet van steeds meer vrijwilligers die vanuit het meldpunt worden gestimuleerd om mee te helpen met

Erfgoed Educatie

Cultuurprogramma

Dit programma combineert kunst en erfgoed en elk kind uit participerende scholen doet jaarlijks een cultuurproject. Daarbij staan de beleving en ontdekking van de lokale culturele omgeving centraal. Het programma wordt verzorgd door Kunst Centraal en Landschap Erfgoed Utrecht op 229 scholen voor ruim 45.000 leerlingen. In 2022 verzorgde LEU 35% van de projecten waarin erfgoed centraal stond. LEU ontwikkelt projecten per gemeente, programmeert en stemt af met culturele partners en innoveert bestaande projecten. In 2022 is Wijk bij Duurstede als nieuwe gemeente erbij gekomen. Ook is er gestart met de ontwikkeling van een nieuw project: Erfgoed en nieuwe media.

Cultuureducatie met Kwaliteit

In dit programma is Kunst Centraal penvoerder en LEU een actieve samenwerkingspartner. Het is een scholenproject in verschillende gemeenten. Verbeteren en borgen van cultuuronderwijs in de school is de essentie. In 2022 begeleidde LEU scholen met teamtrainingen, d.m.v. werkgroepen en voortgangsgesprekken. Daarnaast gaf LEU workshops Erfgoed aan leerkrachten die zich willen bekwamen in erfgoed, hielpen we scholen die meer met erfgoed willen doen door trainingen en het uitzetten van inhoudelijke leerlijnen.

Erfgoedwijzer met de klas

Leu is penvoerder van dit project met 9 landelijke partners in een stuurgroep. Doel is leerlingen 'erfgoedwijs' te maken en vaardigheden als kritisch denken en inlevingsvermogen aan te leren Door middel van verschillende trainingen, workshops of inspiratiebijeenkomsten brengt LEU het erfgoedwijze denken over aan leerkrachten en erfgoedpartners. Daarnaast werd door LEU een website gemaakt waarin alle materialen ontsloten werden.

Vrijwilligerswerk 2022

2022 liet herstel zien van het coronajaar 2021. De aantallen vrijwilligers groeiden weer door grote aansprekende projecten als de Natuurwerkdag en de bijzondere buitendagen. Maar ook erfgoedgerelateerde activiteiten trokken veel vrijwilligers zoals voor archeologische grafheuvels. In erfgoed waren zo'n 5.510 vrijwilligers actief en dat waren er 4.975 in Natuur en landschap. Het werk dat de vrijwilligers verrichtten in 2022 (868.813 uur) vertegenwoordigt een economisch maatschappelijke waarde van € 19.548.293,-.

Communicatie

UtrechtAltijd

De historische verhalenwebsite UtrechtAltijd profiteerde van de journalistieke nieuwbouw uit 2021 en zag haar bezoekersaantal gestaag stijgen. De site is toonaangevend voor vergelijkbare initiatieven in ons land.

Campagnes

In 2022 voerden we wederom thema gerichte campagnes die er op zijn gericht actuele zaken op een toegankelijke manier voor het voetlicht te brengen en mensen aan ons te binden. De thema's uit

Stichting Landschap Erfgoed Utrecht te De Bilt

2022 waren Van Utrechtse Bodem en Het verhaal van Utrecht. De campagnes voerden mensen mee via de socials en onze site. Dat resulteerde in een toenemend aantal bezoekers en volgers van ons op de social media, zoals FaceBook, Instagram en LinkedIn.

Organisatie

Aan de personele kant kende de organisatie flinke tegenvallers. 9 mensen verlieten Landschap Erfgoed Utrecht om reden van pensionering, lange dienstverbanden, verbetering elders en langdurige ziekte. Gelukkig zijn we in staat geweest binnen een termijn van 7 maanden, gerekend van de eerste opzegging, voor vervanging te zorgen. Onze declarabiliteit heeft daardoor niet al te veel geleden. De personele samenhang vertoont nu een dynamische mix van man-vrouw en oud-jong.

Ons partnership met de provincie Utrecht is stabiel. Wél nam de provincie, net als andere provincies, het initiatief om projecten voortaan te financieren op basis van de regels van RVO, wat voor onze organisatie rampzalig had kunnen uitpakken gezien de lage tarifiering. Gelukkig hebben we het tij doen keren en is vast gelegd dat de nieuwe tarieven niet voor onze organisatie geldt.

Business Development

De effecten van business development zette zich in 2022 voort. Nieuwe partners, projecten voor bedrijvendagen, sponsoring op aantal vrijwilligers, een succesvolle partner dag, zijn noemenswaardige resultaten. Onze orderportefeuille (werkvoorraad) is goed op orde en vertoont stabiliteit.

Eigen vermogen

De algemene reserve is door het bestuur van Stichting Landschap Erfgoed Utrecht aangewezen en dient als waarborg voor de continuïteit van de organisatie. Het streven van Landschap Erfgoed Utrecht is dat de algemene reserve tussen de € 500.000,- en 1 maal de jaarkosten van de werkorganisatie ligt. Deze jaarkosten bedroegen in 2022 € 2.023.894,-. Op basis van een eerste risicoanalyse zou de hoogte van de algemene reserve € 1.500.000,- moeten bedragen.

In de subsidieverlening van 2021-2024 heeft de Provincie Utrecht aangegeven dat jaarlijks 10% van de desbetreffende subsidiejaarschijf gereserveerd mag worden voor het volgende boekjaar, omdat het uitgavepatroon meestal niet geheel synchroon loopt met de uitvoering van de activiteiten. Dit bedrag tot en met 2022 bedraagt €133.547,-. Een overschrijding van de maximaal toegestane reservevorming zal bij de (tussentijdse) vaststelling worden teruggevorderd. De opgebouwde egaliseringsreserve per 31 december 2020 blijft hierbij buiten beschouwing en dient uiterlijk 31 december 2024 te zijn besteed.

In de fondsen zijn de verleende projectsubsidies van onder andere de provincie Utrecht, gemeenten en andere instellingen, welke nog niet zijn besteed, opgenomen. De bestedingsdoelen zijn beperkter dan op basis van de doelstelling van Landschap Erfgoed Utrecht zou zijn toegestaan en deze beperkingen zijn op basis van subsidievoorwaarden door derden aangebracht. Vanaf 2018 daalde de waarde van deze "subsidieportefeuille", waardoor onze werkvoorraad niet meer voor een heel jaar toereikend is. In 2021 lijkt deze trend te zijn doorbroken. In plaats van grote meerjarige projecten worden er meer kleinere kortlopende projecten binnengehaald. Hierdoor is een intensievere acquisitie noodzakelijk.

Besteed aan doelstelling (zie staat van baten en lasten functionele weergave)

Het percentage besteedt aan de doelstelling van de totale lasten bedraagt in 2022 83%, de kosten van werving, beheer en administratie bedragen 17% (werving 7% en beheer en administratie 10%). We streven er naar dat de kosten van werving, beheer en administratie niet meer dan 20% van de totale lasten bedragen. De gerealiseerde verhouding tussen wervingskosten en de som van geworven baten (baten acties van derden) bedraagt 73%. Opgemerkt moet worden dat de wervingskosten ook betrekking hebben op het verwerven van Overige projectsubsidies en -inkomsten. Worden deze meegeteld, dan bedraagt de verhouding 28%. We streven uiteindelijk naar een verhouding van 10%.

Resultaat

Het jaar 2022 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 79.318,-. Dit wordt met name veroorzaakt doordat per saldo de dotaties aan de fondsen groter zijn dan de ontrekkingen (toegelicht onder Eigen vermogen, fondsen).

Stichting Landschap Erfgoed Utrecht te De Bilt

Risico's en onzekerheden

De organisatie wordt gedreven door mensen met specifieke kennis. Daar ligt een van de risico's, namelijk een ongewenst verloop en daarmee verdwijnen van kennis alsmede tekort aan declarabiliteit van projecturen. Zo is het ook gebeurt in 2022.

De organisatie ondersteunt een groot aantal vrijwilligers die als gevolg van de gewijzigde Arbowetgeving aanvullende opleiding en training nodig hebben. Als er onvoldoende middelen worden toegekend dan is de organisatie minder goed in staat te voldoen aan de wettelijke eisen die de nieuwe Arbowetgeving aan de organisatie stelt. De Provincie Utrecht heeft aangegeven de daarmee gepaard gaande kosten slechts voor de helft te financieren. Daarmee loopt Landschap Erfgoed Utrecht nog steeds, net als in 2021, een financieel risico van ca. € 27.000,-. Ook Voor 2022 hebben we dit nog kunnen opvangen.

Het verkrijgen van nieuwe projecten en daaraan gekoppelde dekking, ofwel de acquisitie, is en blijft een belangrijk punt van aandacht essentieel voor de borging van de continuïteit van de organisatie.

De inflatie schoot in 2022 omhoog. Daardoor nam de druk op salarissen toe. Alle collega's hebben in 2022 een compensatie ontvangen pro rata van € 500,00 netto. In 2023 wordt de nieuwe CAO afgesloten en de verwachting was dat de bonden er fors in zouden zitten met flinke looneisen. Anno nu, mei 2023, is die verwachting uitgekomen.

Financieel beleid en governance

Het werken met gemengde financiering, risicobeheer, toezicht en verantwoording is maatschappelijk gezien zwaarder gaan wegen. Daar is de Raad van Toezicht (RvT) van Landschap Erfgoed Utrecht zich terdege van bewust. In het draaiboek Aansturing partnerinstellingen staat dat partnerinstellingen moeten werken volgens de negen principes van de Governance Code Cultuur. Dit is besproken door de RvT en de directeur-bestuurder. Zij kwamen tot de conclusie dat de basis goed op orde is. De RvT heeft bewust voor een raadvantoezicht-model gekozen. De statuten beantwoorden daaraan en het model is geïmplementeerd. In het directiereglement is vastgelegd wat de taken, bevoegdheden en de werkwijze van het bestuur zijn. Er is een externe vertrouwenspersoon aangesteld bij wie medewerkers terecht kunnen als zij dat nodig vinden. Het bezoldigingsbeleid is vastgelegd, samen met de inrichting van de organisatie. Het beleid, de uitvoering en de verantwoording zijn ook vastgelegd. Belangrijke besluiten worden in notulen opgenomen. De taken, verantwoordelijkheden en werkwijze van de RvT zijn vastgelegd en de RvT handelt daarnaar. De RvT bespreekt jaarlijks zijn eigen functioneren.

Het bestuur is verantwoordelijk voor financieel beleid en risicobeheer door sluitende interne procedures en externe controle. Landschap Erfgoed Utrecht werkt intern via scheiding van functies. De raad van toezicht benoemt de externe accountant en stelt de jaarverslagen vast.

Vooruitzichten

De relatie met onze grootste opdrachtgever, de Provincie Utrecht, is goed en hecht te noemen. De Provincie Utrecht heeft ons op grond van ons nieuwe beleidsplan 'Iedereen geeft om mooi' voor de periode 2021-2024 weer een exploitatiesubsidie verleend. Ook heeft de Nationale Postcodeloterij weer de bijdrage toegekend voor de jaren 2021 t/m 2025.

Ook de relaties met andere opdrachtgevers zijn goed en gezien de inspanningen van Business Development in het aangaan van nieuwe partnerships zijn de verwachtingen groot. Het belang van Business Development in onze organisatie blijft hoog op de agenda staan en iedereen wordt daar zoveel mogelijk in betrokken.

Grote zorgen maken we ons over de staat van het landschap en de natuur in Utrecht. Er gaat niet genoeg aandacht uit naar het herstel van de biodiversiteit en er wordt o.i. onvoldoende in geïnvesteerd. Landschap Erfgoed Utrecht kan veel meer betekenen, maar het blijft erg lastig daar de handen voor op elkaar te krijgen binnen de provincie.

Ondanks dit hebben wij er alle vertrouwen in om de komende twee jaren door te kunnen gaan met de verwezenlijking van onze doelstelling de uitvoering van al de plannen uit ons beleidsplan. Medio 2023 starten we met de vorming van het nieuwe beleidsplan 2025-2028 dat in oktober 2024 bij de provincie Utrecht moet zijn ingeleverd.

Stichting Landschap Erfgoed Utrecht te De Bilt

Begroting 2023

De door de Raad van Toezicht goedgekeurde begroting voor 2023 is als volgt:

Baten

Exploitatiesubsidie Provincie Utrecht	1.651.079
Overige subsidies en inkomsten	878.134
	<u>2.529.213</u>

Lasten

Personeel	1.768.890
Huisvestingskosten	141.923
Kantoorkosten	180.600
Algemene organisatiekosten	37.800
Directe uitvoeringskosten projecten	400.000
	<u>2.529.213</u>

JAARREKENING

**Stichting Landschap Erfgoed Utrecht
te De Bilt**

1. Balans per 31 december 2022

ACTIVA	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa [1.1]		
Transportmiddelen	-	-
Kantoorinventaris	59.732	32.411
	59.732	32.411
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen [1.2]		
Debiteuren	69.115	95.804
Nog te ontvangen subsidies	407.635	160.326
Overige vorderingen en overlopende activa	430.088	393.265
	906.838	649.395
Liquide middelen [1.3]	604.750	841.068
	<u>1.571.320</u>	<u>1.522.874</u>

**Stichting Landschap Erfgoed Utrecht
te De Bilt**

PASSIVA	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
EIGEN VERMOGEN [1.4]		
Algemene reserve	464.767	442.486
Bestemde reserves	66.572	74.950
Bestemd fonds exploitatiesubsidie Provincie Utrecht	133.547	101.838
Bestemde fondsen overige projectinkomsten	<u>609.888</u>	<u>576.182</u>
	1.274.774	1.195.456
KORTLOPENDE SCHULDEN [1.5]		
Crediteuren	62.916	53.320
Belastingen en sociale lasten	96.799	101.534
Overige schulden en overlopende passiva	<u>136.831</u>	<u>172.564</u>
	296.546	327.418
	<u><u>1.571.320</u></u>	<u><u>1.522.874</u></u>

2.A. Staat van baten en lasten over 2022 categorale weergave

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
	€	€	€
Baten			
Exploitatiesubsidie Provincie Utrecht [2.1]	1.580.147	1.564.359	1.573.908
Overige subsidies en inkomsten [2.2]	906.241	895.141	1.002.003
	<u>2.486.388</u>	<u>2.459.500</u>	<u>2.575.911</u>
Lasten			
Personeel [2.3]	1.705.532	1.757.010	1.823.626
Huisvestingskosten [2.4]	144.509	138.070	124.010
Kantoorkosten [2.5]	141.850	126.620	113.604
Algemene organisatiekosten [2.6]	32.004	37.800	42.374
Directe uitvoeringskosten projecten [2.7]	383.176	400.000	473.533
	<u>2.407.071</u>	<u>2.459.500</u>	<u>2.577.147</u>
Resultaat boekjaar	<u>79.318</u>	<u>-</u>	<u>(1.236)</u>
Verwerking resultaat			
Dotatie aan bestemde fondsen	33.706	-	(86.817)
Dotatie aan bestemd fonds exploitatiesubsidie Provincie Utrecht	31.709	-	49.036
Onttrekking aan bestemde reserves	(8.378)	-	(56.473)
Dotatie aan algemene reserve	22.281	-	93.018
Totaal verwerking resultaat	<u>79.318</u>	<u>-</u>	<u>(1.236)</u>

**Stichting Landschap Erfgoed Utrecht
te De Bilt**

2.B. Staat van baten en lasten over 2022 functionele weergave

Baten	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
	€	€	€
Baten acties van derden			
Baten van particulieren			
Donaties	1.391	-	1.495
Baten van bedrijven			
Sponsoring, schenkingen	23.219	-	27.855
Baten van loterijorganisaties			
Nationale Postcode Loterij	187.500	187.500	187.500
	<u>212.110</u>	<u>187.500</u>	<u>216.850</u>
Baten van subsidies van overheden			
Exploitatiesubsidie Provincie Utrecht			
Natuur en Landschap	384.555	374.756	367.825
Erfgoed: Utrechts erfgoed beheren en bekend maken	911.072	912.441	934.045
Erfgoed: Cultuureducatie aanbieden	284.520	277.162	272.038
Algemeen, voorheen reserve exploitatiesubsidie	-	-	-
	<u>1.580.147</u>	<u>1.564.359</u>	<u>1.573.908</u>
Projectsubsidies Provincie Utrecht	337.592	142.326	249.902
Overige projectsubsidies en -inkomsten	350.568	565.315	521.670
	<u>2.268.307</u>	<u>2.272.000</u>	<u>2.345.480</u>
Overige baten	<u>5.971</u>	<u>-</u>	<u>13.581</u>
Totaal baten	<u><u>2.486.388</u></u>	<u><u>2.459.500</u></u>	<u><u>2.575.911</u></u>

**Stichting Landschap Erfgoed Utrecht
te De Bilt**

2.B. Staat van baten en lasten over 2022 functionele weergave

Lasten	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
	€	€	€
Besteed aan doelstelling			
Vrijwilligers	343.854	451.267	472.853
Erfgoed	541.334	503.921	528.025
Educatie	275.486	234.980	246.220
Landschap	557.773	468.549	490.961
Communicatie	286.320	319.337	334.612
	<u>2.004.768</u>	<u>1.978.053</u>	<u>2.072.671</u>
Werving baten			
Kosten verkrijging subsidies	<u>155.875</u>	<u>106.487</u>	<u>111.581</u>
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	<u>246.427</u>	<u>374.959</u>	<u>392.895</u>
Totaal lasten	<u>2.407.070</u>	<u>2.459.500</u>	<u>2.577.147</u>
Resultaat boekjaar	<u>79.318</u>	<u>-</u>	<u>(1.236)</u>
Verwerking resultaat			
Dotatie aan bestemde fondsen	33.706	-	(86.817)
Dotatie aan bestemd fonds exploitatiesubsidie Provincie Utrecht	31.709	-	49.036
Onttrekking aan bestemde reserves	(8.378)	-	(56.473)
Dotatie aan algemene reserve	22.281	-	93.018
Totaal verwerking resultaat	<u>79.318</u>	<u>-</u>	<u>(1.236)</u>

Percentage besteed aan doelstelling t.o.v. totale lasten: 83%;

Percentage besteed aan werving, beheer en administratie t.o.v. totale lasten: 17%;

Percentage wervingskosten t.o.v. baten acties derden: 73%;

Percentage wervingskosten t.o.v. baten acties derden en Overige projectsubsidies en -inkomsten: 28%.

3. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld onder toepassing van de richtlijnen voor Kleine Organisaties zonder winststreven (RJK C1).

De stichting wenst inzicht te verstrekken in de verhouding tussen de middelen die zijn besteed aan de doelstellingen ten opzichte van middelen besteed aan werving en administratie en beheer alsmede (nader) inzicht te verstrekken in de samenstelling van de baten. Daarom zijn extra toelichtingen opgenomen in de jaarrekening waaronder een functionele weergave van de Staat van baten en lasten.

De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders is vermeld, tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Toerekening van lasten

De organisatiekosten zijn toegerekend aan de doelstellingen, werving, administratie en beheer op basis van urenbestedingen en berekend aan de hand van een nacalculatorisch integraal uurtarief.

Continuïteit

Op basis van een door het management uitgevoerde going-concern analyse is de jaarrekening opgesteld uitgaande van continuïteit van de activiteiten. We verwachten geen problemen met de continuïteit doordat de Provincie Utrecht opnieuw voor de jaren 2021-2024 een exploitatiesubsidie heeft toegekend en door de positieve resultaten van de acquisitie. Voor een nadere onderbouwing wordt verwezen naar de paragraaf Risico's en onzekerheden welke is opgenomen in het bestuursverslag.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.

Bestemde reserves

Voor delen van het eigen vermogen waarvoor door het bestuur van de stichting een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht dan gezien de doelstelling van de stichting zou zijn toegestaan, wordt dit deel van het eigen vermogen aangemerkt als bestemde reserve.

Bestemde fondsen

Voor delen van het eigen vermogen waarvoor een beperktere bestedingsmogelijkheid geldt dan gezien de doelstelling van de stichting zou zijn toegestaan, en deze beperking is door derden aangebracht, wordt dit deel van het eigen vermogen aangemerkt als bestemd fonds.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en verrichte diensten en ontvangen subsidies enerzijds, en anderzijds de kosten en andere lasten van het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijzen. Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

4. Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa [1.1]

Het verloop van de materiële vaste activa over 2022 was als volgt

	Transport middelen	Kantoor inventaris	Totaal
<i>Verloop boekjaar</i>			
Stand per 1 januari	-	32.411	32.411
Investeringsen	-	40.414	40.414
Afschrijvingen	-	(13.093)	(13.093)
Stand per 31 december	-	59.732	59.732

Cumulatieven einde boekjaar

Aanschaffingswaarde	9.250	145.531	154.781
Cumulatieve afschrijvingen	(9.250)	(85.799)	(95.049)
Stand per 31 december	-	59.732	59.732

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

Verbouwingen	10% (10 jaar)
Computers en apparatuur	33,33% (3 jaar)
Inventaris	10% (10 jaar)
Transportmiddelen	14% (7 jaar)

**Stichting Landschap Erfgoed Utrecht
te De Bilt**

Vlottende activa

Vorderingen [1.2]

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
<i>Debiteuren</i>	€	€
Debiteuren	69.115	95.804
Voorziening dubieuze debiteuren	-	-
	<u>69.115</u>	<u>95.804</u>
 <i>Nog te ontvangen subsidies</i>		
Provincie Utrecht	407.635	155.689
Overige subsidies	-	4.637
	<u>407.635</u>	<u>160.326</u>
 <i>Overige vorderingen en overlopende activa</i>		
Vooruitbetaalde posten	50.710	8.210
Nog te ontvangen bedragen	-	3.000
Nog te factureren bedragen	313.372	316.209
Rekening-courant Pyramide van Austerlitz	1.257	1.097
Rekening-courant Landschapsbeheerploegen Utrecht	64.749	64.749
	<u>430.088</u>	<u>393.265</u>
 Liquide middelen [1.3]		
Triodos bank rekening courant	483.051	217.883
Rabobank rekening	121.496	622.982
Kas	203	203
	<u>604.750</u>	<u>841.068</u>

**Stichting Landschap Erfgoed Utrecht
te De Bilt**

Eigen vermogen [1.4]

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
<i>Algemene reserve</i>	€	€
Stand 1 januari	442.486	349.468
Dotatie boekjaar uit voorstel resultaat bestemming	22.281	93.018
Stand 31 december	<u>464.767</u>	<u>442.486</u>
<i>Bestemde reserves</i>		
Stand 1 januari	74.950	131.423
Onttrekking boekjaar uit voorstel resultaat bestemming	(8.378)	(64.350)
Dotatie boekjaar uit voorstel resultaat bestemming	-	7.877
Stand 31 december	<u>66.572</u>	<u>74.950</u>
<i>Bestemde reserves per 31 december</i>		
Bestemmingsreserve activa	4.144	6.829
Bestemmingsreserves projecten	62.428	68.121
Stand 31 december	<u>66.572</u>	<u>74.950</u>

**Stichting Landschap Erfgoed Utrecht
te De Bilt**

Eigen vermogen [1.4]

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
<i>Bestemde fondsen</i>	€	€
<i>Fonds exploitatiesubsidie Provincie Utrecht</i>		
Stand 1 januari	101.838	52.802
Dotatie boekjaar uit voorstel resultaat bestemming	31.709	49.036
Stand 31 december	<u>133.547</u>	<u>101.838</u>
 <i>Fonds overige projectinkomsten</i>		
Stand 1 januari	576.182	662.999
Onttrekking boekjaar uit voorstel resultaat bestemming	33.706	(86.817)
Stand 31 december	<u>609.888</u>	<u>576.182</u>
 <i>Fonds overige projectinkomsten per 31 december</i>		
Fonds projecten	342.425	368.094
Fonds Nationale Postcodeloterij	38.470	12.884
Fonds projectsubsidie Provincie Utrecht	228.993	195.204
	<u>609.888</u>	<u>576.182</u>

Voor een specificatie van het fonds overige projectinkomsten wordt verwezen naar bijlage 2.

Specificatie fonds exploitatiesubsidie Provincie Utrecht

Deel exploitatiesubsidie 2017-2020 per 31-12-2022	4.207
Deel exploitatiesubsidie 2021-2024 per 31-12-2022	129.340
	<u>133.547</u>

In de subsidieverlening van 2021-2024 heeft de Provincie Utrecht aangegeven dat jaarlijks 10% van de desbetreffende subsidiejaarschijf gereserveerd mag worden voor het volgende boekjaar, omdat het uitgavepatroon meestal niet geheel synchroon loopt met de uitvoering van de activiteiten.

Voorstel resultaatbestemming

Aan het bestuur wordt de volgende bestemming van het resultaat voorgesteld:

Onttrekking aan bestemde fondsen	33.706
Dotatie aan bestemd fonds exploitatiesubsidie Provincie Utrecht	31.709
Onttrekking aan bestemde reserves	(8.378)
Dotatie aan Algemene reserve	22.281
	<u>79.318</u>

Dit voorstel is in de jaarrekening verwerkt.

**Stichting Landschap Erfgoed Utrecht
te De Bilt**

	31-12-2022	31-12-2021
Kortlopende schulden [1.5]	€	€
<i>Crediteuren</i>	62.916	53.320
	<u>62.916</u>	<u>53.320</u>
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>		
Loonheffing	40.556	43.202
Omzetbelasting	39.978	22.867
Pensioenpremies	16.233	35.442
Premie SPAWW	32	23
	<u>96.799</u>	<u>101.534</u>
<i>Overige schulden en overlopende passiva</i>		
Vakantiegeld	55.203	55.600
Vakantiedagen	46.725	34.285
Accountantskosten	12.858	14.040
Nog te betalen bedragen/overig	22.045	68.639
	<u>136.831</u>	<u>172.564</u>

Stichting Landschap Erfgoed Utrecht te De Bilt

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

Leasecontract

Met een leasemaatschappij is voor een kopieermachine/printer een leasecontract afgesloten (huurovereenkomst). Het contract loopt van 26 januari 2021 t/m 25 januari 2026. De hieruit voortvloeiende verplichting bedraagt in 2022 € 2.956,61.

Huur kantoorruimte

De stichting huurt het Koetshuis op Landgoed Oostbroek van Stichting Het Utrechts Landschap. Met ingang van 1 januari 2018 is een contract afgesloten met een looptijd van 5 jaar. In 2023 is deze overeenkomst voortgezet, weer voor een periode van 5 jaar.

5. Toelichting op de staat van baten en lasten

BATEN

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
	€	€	€
Exploitatiesubsidie Provincie Utrecht [2.1]			
Natuur en Landschap	384.555	374.756	367.825
Erfgoed			
Utrechts erfgoed beheren en bekend maken	911.072	912.441	934.045
Cultuureducatie aanbieden	284.520	277.162	272.038
Overig exploitatiesubsidie			
Algemeen, voorheen reserve exploitatiesubsidie	-	-	-
	<u>1.580.147</u>	<u>1.564.359</u>	<u>1.573.908</u>
Overige subsidies en inkomsten [2.2]			
Projectsubsidies Provincie Utrecht	337.592	142.326	249.902
Nationale Postcode Loterij	187.500	187.500	187.500
Overige projectsubsidies en -inkomsten	350.568	565.315	521.670
Baten van particulieren	1.391	-	1.495
Baten van bedrijven	23.219	-	27.855
Overige opbrengsten	5.971	-	13.581
	<u>906.241</u>	<u>895.141</u>	<u>1.002.003</u>

**Stichting Landschap Erfgoed Utrecht
te De Bilt**

LASTEN	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
	€	€	€
Personeelskosten [2.3]			
Lonen en salarissen	1.204.306	1.249.440	1.240.924
Sociale lasten	202.733	182.880	203.532
Pensioenlasten	146.587	154.100	155.513
Overige personeelskosten	151.905	170.590	223.657
	<u>1.705.532</u>	<u>1.757.010</u>	<u>1.823.626</u>
<i>Lonen en salarissen</i>			
Bruto lonen	1.198.581	1.249.440	1.259.178
Reservering vakantiegeld/verlofuren	12.042	-	(1.491)
Netto diversen	2.207	-	2.962
Ontvangen ziekengelduitkeringen	(8.524)	-	(19.725)
	<u>1.204.306</u>	<u>1.249.440</u>	<u>1.240.924</u>
<i>Sociale lasten</i>			
Uitvoeringsorgaan Werknemersverzekeringen	<u>202.733</u>	<u>182.880</u>	<u>203.532</u>
<i>Pensioenlasten</i>			
Pensioenlasten	<u>146.587</u>	<u>154.100</u>	<u>155.513</u>
<i>Overige personeelskosten</i>			
Ziekteverzuimverzekering	65.367	88.350	85.188
Externe deskundigheid	29.331	10.200	100.742
Arbokosten	6.036	11.200	6.460
Fonds arbeidsmarktbeleid	4.493	7.300	5.994
Reiskosten woon-werk	21.407	28.000	8.858
Deskundigheidsbevordering	6.664	18.750	4.453
Overig	18.607	6.790	11.962
	<u>151.905</u>	<u>170.590</u>	<u>223.657</u>
Aantal FTE	19,1		20,7

**Stichting Landschap Erfgoed Utrecht
te De Bilt**

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
	€	€	€
Huisvestingskosten [2.4]	144.509	138.070	124.010
Huur kantoor	75.018	73.970	73.562
Huisvesting facilitair	39.676	34.790	27.941
Servicekosten	20.546	20.550	13.528
Kosten werkschuur	6.112	5.460	5.822
Kosten externe opslag	3.157	3.300	3.157
	144.509	138.070	124.010
Kantoorkosten [2.5]	141.850	126.620	113.604
ICT			
Systeembeheer	17.844	15.260	14.810
Aanschaf en afschrijving	6.109	10.660	4.907
Software licenties	66.602	43.040	43.583
Backup	3.630	3.770	3.630
Overige ICT-kosten	4.796	7.880	6.802
	98.981	80.610	73.732
Bureaunkosten			
Accountant	16.060	14.010	14.040
Salarisadministratie Raet	4.525	4.320	4.742
Algemene bureaunkosten	7.063	11.020	9.145
Telefoon	4.783	7.100	5.088
Kopieerkosten/drukwerk	3.330	3.260	2.868
Porti	2.211	2.060	(121)
Verzekeringen	4.897	4.240	4.110
	42.869	46.010	39.872

Stichting Landschap Erfgoed Utrecht te De Bilt

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
	€	€	€
Algemene organisatiekosten [2.6]			
Afschrijving debiteuren	-	1.500	-
Juridisch advies	3.320	6.000	4.405
Bedrijfswagens	3.300	7.000	5.708
Reis- en verblijfskosten dienstreizen	11.238	8.000	6.936
Kosten Raad van Toezicht	2.116	2.220	2.934
Organisatieontwikkeling	8.687	10.000	16.789
Overige organisatiekosten	3.343	3.080	5.602
	<u>32.004</u>	<u>37.800</u>	<u>42.374</u>
Directe uitvoeringskosten projecten[2.7]			
Uitvoeringskosten	<u>383.176</u>	<u>400.000</u>	<u>473.533</u>

Ondertekening door de directie en Raad van Toezicht

De Bilt, mei 2023

Dhr. I.G.J. Brautigam, Directeur-bestuurder

Mevr. M. Maasdam, voorzitter Raad van Toezicht

Mevr. M.A. Pel, lid Raad van Toezicht

6. Toelichting lastenverdeling

Specificatie en verdeling kosten naar bestemming

	Personeel [2.3]	Huisvestings kosten [2.4]	Kantoor kosten [2.5]	Algemene organisatie kosten [2.6]	Directe uitvoerings kosten projecten [2.7]	Totaal	Begroting 2022
Vrijwilligers	230.042	19.491	19.133	4.317	70.872	343.854	451.267
Erfgoed	423.949	35.921	35.260	7.955	38.249	541.334	503.921
Educatie	214.362	18.163	17.829	4.022	21.110	275.486	234.980
Landschap	292.190	24.757	24.302	5.483	211.041	557.773	468.549
Communicatie	205.969	17.452	17.131	3.865	41.904	286.320	319.337
Totaal doelstelling	1.366.512	115.784	113.654	25.642	383.176	2.004.768	1.978.053
Werving baten							
Kosten verkrijging subsidies	131.356	11.130	10.925	2.465	-	155.875	106.487
Beheer en administratie							
Kosten beheer en administratie	207.664	17.595	17.272	3.897	-	246.427	374.959
Totaal	1.705.532	144.509	141.850	32.004	383.176	2.407.070	2.459.500

percentage werving baten van kosten werkorganisatie 155.875 2.407.070 6%

percentage beheer en administratie van kosten werkorganisatie 246.427 2.407.070 10%

Stichting Landschap Erfgoed Utrecht te De Bilt

Wet normering topinkomens betreffende 2022

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Landschap Erfgoed Utrecht van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT-maximum. Het bezoldigingsmaximum in 2022 voor Stichting Landschap Erfgoed Utrecht is € 216.000,-. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte (1 fte= conform cao Bos en Natuur, Ondernemingsdeel de Landschappen 37 uur per week). Het individuele WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter € 32,400,- en voor de overige leden € 21.600,-, berekend naar rato van de duur van het dienstverband. De totale (onkosten)vergoedingen aan de 6 leden van de Raad van Toezicht bedroegen in 2022 € 2.116,- en bleven hiermee onder geldende normen. Top functionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.800 of minder:

- Mevr. M. Maasdam voorzitter per 23-11-2022
- Mevr. M.H.A. van den Ham lid
- Mevr. B.A.M. Fijen lid
- Mevr. D.E. Fröling lid
- Mevr. M.A. Pel lid
- Dhr. J.A. van Dijk lid

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

Naam	I.G.J. Brautigam
Functiegegevens	Directeur-bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband	100%
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	109.558
Beloningen betaalbaar op termijn	8.608
<i>Subtotaal</i>	118.166
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
Totaal bezoldiging	118.166

Gegevens 2021

Naam	I.G.J. Brautigam
Functiegegevens	Directeur-bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband	100%
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	105.734
Beloningen betaalbaar op termijn	8.401
<i>Subtotaal</i>	114.135
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000
Totaal bezoldiging	114.135

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2022 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2022 geen ontsluitingen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

BIJLAGE

**Specificatie Fonds projecten, Fonds projectsubsidie Provincie Utrecht
en Fonds NPL**

Fondsnaam	2022	Toevoegen	Onttrekken	2021
(Bedrijfs) Natuurwerkdagen	6.195	25.488	(23.477)	4.184
Aanleg, beheer en onderhoud routes	169.962	215.378	(161.027)	115.611
Buitenplaatsen: erfgoed, verbonden en vernieuwen	1.613	-	-	1.613
Buitenplaatsensymposium	(1.085)	10.659	(11.744)	-
CRM - website - vrijwilligersplatform	2.480	2.480	-	-
Duurzame landbouw	(644)	3.772	(24.886)	20.470
Erfgoedwijzer	25.912	-	(24.245)	50.157
Groen aan de buurt	105.917	111.115	(55.798)	50.600
Groen blauwe dooradering gemeente Soest	126.266	-	-	126.266
Landschap en soorten	12.930	25.147	(26.029)	13.812
Landschapsbeheerploegen	8.316	22.880	(14.564)	-
Landschapswijzer	2.237	-	-	2.237
Meetnet Agrarisch Cultuurlandschap	-	5.280	(6.355)	1.075
Monitoring weidevogels Collectief Utrecht Oost	1.736	-	-	1.736
Natuurontwikkeling onderzoek tegen verdroging	15.738	-	(24.262)	40.000
Onderhoud bijzondere landschapselementen	8.423	-	-	8.423
Ondersteuning Landelijke database weidevogels	(1.118)	1.118	(1.118)	(1.118)
Ondersteuning MooiSticht	-	-	(12.384)	12.384
Onderwijs	21.187	63.906	(74.287)	31.568
Plan Boom	(187)	10.000	(22.924)	12.737
Praktijknetwerk bloeiende bermen	11.476	-	(16.499)	27.975
Pyramide van Austerlitz	-	57.320	(57.320)	-
Reddingsplan archeologische collecties	(75)	-	-	(75)
Schatrijk Utrecht	746	-	(1.150)	1.896
Scholing en kennisvergroting vrijwilligers	6.454	5.894	(25.552)	26.112
Steunpunt Archeologie en Monumenten	-	146.047	(151.448)	5.401
Wilde bijenlinten / Nederland zoemt	11.851	1.665	(12.932)	23.118
104 Landschap nog te verdelen basissubsidie	40	40	-	-
Aansluiting LandschappenNL	4.371	54.208	(49.837)	-
Aanvalsplan landschap	9.820	33.800	(23.980)	-
Advies erfgoedinstellingen en onderwijs	150	150	-	-
Bijzondere Buitendagen	2.948	10.376	(7.428)	-
Doorontwikkeling Erfgoedvrijwilliger	40.989	40.989	-	-
Innovatie erfgoededucatie	1.496	1.496	-	-
Joods Erfgoed	72	5.000	(4.928)	-
Meet je Linielandschap	862	11.864	(11.002)	-
Meetnet KLE (landelijk)	-	9.167	(9.167)	-
Provinciale Erfgoeddag	1.500	1.500	-	-
Romeinse Limes Nederland	1.668	7.000	(5.332)	-
Scars of War	4.078	42.512	(38.434)	-
Utrecht Time Machine	(1.936)	-	(1.936)	-
UtrechtAltijd.nl	7.500	7.500	-	-
	609.888	933.751	(900.045)	576.182

Specificatie bestemde reserves

Bestemde reserve	2022	Toevoegen	Onttrekken	2021
CRM - website - vrijwilligersplatform	-	-	(5.693)	5.693
Fonds activa	4.143	-	(2.685)	6.828
Kleine Landschapselementen	45.634	-	-	45.634
Onderhoud bijzondere landschapselementen	3.418	-	-	3.418
Ondersteunen Landschapsbeheerploegen	13.377	-	-	13.377
Website buitenplaatsen	-	-	-	-
	<u>66.572</u>	<u>-</u>	<u>(8.378)</u>	<u>74.950</u>

Specificatie besteding bijdrage Nationale Postcodeloterij

Project	Kosten	Bijdrage NPL	Overige inkomsten	Totaal inkomsten
Natuurwerkdag	30.775	17.086	13.689	30.775
Aanleg, beheer en onderhoud routes	197.675	9.713	184.089	193.802
Landschapsbeheerploegen	14.564	14.564	-	14.564
Aansluiting LandschappenNL	49.629	49.629	-	49.629
(Bedrijfs) Natuurwerkdagen	18.410	5.942	12.429	18.371
Wilde bijen	12.267	511	11.756	12.267
Landschap en soorten	157.783	26.029	131.754	157.783
Meetnet Agrarisch Cultuurlandschap	10.252	10.252	-	10.252
(Bedrijfs) Natuurwerkdagen	5.500	4.208	1.292	5.500
Aanvalsplan landschap	23.980	23.980	-	23.980
	520.835	161.914	355.009	516.923

Specificatie kosten activiteiten basissubsidie 2022

	Werkelijk 2022			Begroting 2022				
	Erfgoed	Landschap Educatie	Totaal	Erfgoed	Landschap Educatie	Totaal		
Besteed aan doelstelling								
Erfgoed- en kennisnetwerken	151.738	-	-	151.738	-	-	153.140	
Verhalenplatform UtrechtAltijd	179.248	-	-	179.248	-	-	182.688	
Erfgoedbeheer & vrijwilligerswerk	52.185	-	-	52.185	-	-	53.400	
Meldpunt archeologie	77.484	-	-	77.484	-	-	91.992	
Steunpunt digitalisering	43.076	-	-	43.076	-	-	45.190	
Provinciale Erfgoeddag	41.548	-	-	41.548	-	-	39.240	
Klompenpaden	59.385	87.312	-	146.697	70.051	-	117.696	
Vrijwilligers ondersteuning	138.290	255.227	-	393.517	262.900	-	426.384	
Advies, Netwerk en Innovatie	41.094	-	104.737	145.831	-	109.312	150.551	
Cultuurprogramma	-	-	101.281	101.281	-	101.880	101.880	
Cultuureducatie met kwaliteit (CmK)	-	-	36.109	36.109	-	36.488	36.488	
Communicatie en campagnes	93.164	38.550	28.914	160.628	113.112	40.760	30.572	184.444
Innovatie (CRM)	4.861	1.318	949	7.128	3.841	1.041	750	5.632
Totaal doelstelling	882.073	382.407	271.990	1.536.470	934.971	374.752	279.002	1.588.725

CONTROLEVERKLARING

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: De directie van Stichting Landschap Erfgoed Utrecht te De Bilt

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Landschap Erfgoed Utrecht te De Bilt gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Landschap Erfgoed Utrecht per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de richtlijn voor Kleine Organisaties zonder winststreven (RJK C1) en de subsidiebeschikking d.d. 26 januari 2021 met kenmerk 821DB81A2 van de provincie Utrecht en de bepalingen van en krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het 'Controleprotocol Verantwoording van subsidies vanaf € 125.000,- provincie Utrecht mei 2017' vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Landschap Erfgoed Utrecht zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over het in het jaarverslag opgenomen bestuursverslag

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, bevat het jaarverslag een bestuursverslag. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat het bestuursverslag:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJK C1 en de subsidiebeschikking d.d. 26 januari 2021 is vereist.

Wij hebben het bestuursverslag gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of het bestuursverslag materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag in overeenstemming met RJK C1 en de subsidiebeschikking d.d. 26 januari 2021.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn RJK C1 en de subsidiebeschikking d.d. 26 januari 2021 en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de in de subsidiebeschikking genoemde genoemde wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Ede, 22 mei 2023

w.g.

Drs. A. Kas RA
KAS Accountants

BIJLAGE BIJ CONTROLEVERKLARING

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het 'Controleprotocol Verantwoording van subsidies vanaf € 125.000,- provincie Utrecht mei 2017', het Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.